

2021

EIDSKOG
KOMMUNE

Årsbudsjett 2021
Økonomiplan 2021-2024
Kommunestyrets vedtak K-120/20, 15.12.2020

Innhold

Kommunestyrets vedtak K-120/20, den 15.12.2020

side 2

	SIDE
1 Rådmannens innledning	7
2 Overordnet informasjon for Eidskog Kommune	9
3 Kommuneopplegget 2020 - Statsbudsjettet	11
4 Økonomiske rammer - Eidskog Kommune	12
5 Økonomisk oversikt	17
6 Sentraladministrasjonen	23
7 Oppvekst og læring	31
8 Helse og omsorg	37
9 Teknikk, plan, næring	42
10 Investeringer	45
Vedlegg	48

Tabeller/oversikter i dokumentet er tilpasset ny kommunelov fra 2020.

I overgangsåret til ny kommunelov er en del sammenlignings-kolonner med tall fra tidligere år utelatt.

Alle tabeller og oversikter angis hovedsakelig i 1000 kr.

Detaljert investeringsoversikt per objekt ligger nå som eget vedlegg, idet denne oversikten utgår i ny kommunelov.

Hele rapporten vedrørende Folkehelseprofilen ligger også som vedlegg.

K- 120/20 Endelig vedtak:

1. Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2021, og vedtas med netto driftsrammer per virksomhet.
2. For 2021 videreføres utskriving av eiendomsskatt på fast eiendom i hele kommunen (jfr Eiendomsskattelovens (Esktl) §2 og §3a.). Den generelle skattesatsen skal være 3 promille (Esktl §11).
For boligeiendommer og fritidseiendommer skal differensiert skattesats være 4,0 promille (Esktl § 12a).
Det skrives ut skatt på et særskilt skattegrunnlag på de tidligere «verk og bruk», redusert i 2021 med tre syvendeler (jfr overgangsregel til §§ 3 og 4 første punktum. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget skal være 3 promille.
Utskriving av eiendomsskatt skjer over 4 terminer, med forfall 20/2, 20/5, 20/9 og 20/11.
3. Kommunale avgifter, gebyrer og betaling for kommunale tjenester vedtas slik det fremgår av vedlagte Prisvedlegg til plandokumentet. Antall betalingsterminer for kommunale avgifter settes til 4, med samme forfallstidspunkter som nevnt i punkt 2 ovenfor. Eidskog kommune kan tilby månedlig og årlig faktura for de som henvender seg og forespør om dette.
4. Det vises til vedlagte Prisvedlegg, kap. 8, og det foreslås å videreføre gjeldende vedtak i 2021 for å få lik pris på vann i Eidskog kommune. Årlig estimert til ca kr 300.000,-.
5. Driftstilskudd til Revisjon Øst IKS settes til kr 1.282.250,-.
6. Driftstilskudd til Konsek Øst IKS settes til kr 236.000,-.
7. Driftstilskudd til GIR IKS er budsjettert med kr 8,0 mill.
8. Tilskudd til Kirkelig Fellesråd settes til kr 4.250.000,-.
9. Til finansiering av investeringer i utstyr, bygg og anlegg benyttes opptak av lån inntil kr 50 mill. Lånet opptas som serielån med en avdragstid på 30 år. En eventuell økning i låneopptak behandles sammen med en revidering av investeringsbudsjettet. Det vises i denne sammenheng til bevilgningsoversikt investeringer i kap. 10 i budsjettdokumentet.
10. Det opptas «Startlån» i Husbanken med kr 12 mill for videreutlån til private boligformål. Lånet avdras som serielån uten avdragsfri periode, flytende rente og med avdragstid på 20 år. Det vises også for dette låneopptaket til bevilgningsoversikt investeringer i budsjettdokumentet.
11. Innvilget kassekreditt pålydende kr 35 mill løper inntil den sies opp. Rammen videreføres i 2021.
12. Kommunestyret vil berømme arbeidsinnsatsen som er lagt ned i annerledesåret 2020. I større og mindre grad har alle ansatte i året vi snart legger bak oss stått i en spagat mht daglige oppgaver og krisehåndtering. Det er naturlig at utvikling og omstillingsoppgaver i en slik situasjon ikke får det fokuset det var tiltenkt i fjorårets budsjettbehandling.
Kommunestyret erkjenner at de økonomiske utfordringene fortsetter og at vi er nødt til å tilpasse driftsnivået i takt med de negative endringene i kommunens inntekter. Det er også nødvendig å innrette driften mot de områder innbyggernes behov er. I den kommende økonomiplanperioden vil det derfor være behov for omstillinger i form av både bortfall /sammenslåing av tjenestetilbud og reduksjon av kvalitet.
Kommunestyret vil samtidig påpeke at Eidskog kommune har vært gjennom tøffe omstillinger tidligere hvor man samtidig har klart å ha fokus på økt kvalitet på tjenestene. En viktig grunn til dette er at man på tross av en

presset økonomisk situasjon har klart å tenke nytt og annerledes samtidig som man har prioritert tverrfaglighet og arbeid med forebygging og ikke lov-pålagte oppgaver.

Kommunestyret understreker betydningen av dette tverrfaglige og forebyggende arbeidet som også ligger til grunn for kommuneplanens samfunnsdel. Kommunestyret mener at dette må videreføres også for den kommende økonomiplanperioden. Det er viktig med et barne- og ungdomsperspektiv i dette arbeidet. Det bes om at rådmannen kommer tilbake med konkrete omstillings- og kuttplaner til politisk behandling når det er hensiktsmessig.

I løpet av planperioden må driftsnivå, organisering og aktiviteter vurderes med det som mål at kommunens økonomi skal forbedres i tråd med de finansielle måltallene. Spesielt fokus må legges på å redusere kommunens gjeldsgrad.

13. Kommunestyret støtter at det i 2021 utformes en handlingsplan for klima- og miljø med målsetning om å nå målene i den vedtatte regionale klimastrategien. I tråd med den vedtatte regionale strategien tar Eidskog initiativ til at det opprettes en regional klimakoordinator funksjon.
14. a. Eidskog har stedvis store utfordringer med at folk kaster søppel i naturen. Det avsettes kr 75 000,- til konkrete tiltak mot denne forsøplingen, inkludert minst 25 000,- til opprydding i og langs Vrangselva. Det vurderes samarbeid med frivillighet utegruppa Vi vil vi kan etc for å få størst mulig effekt av tiltaket.
 - b. Problematikken tas opp med GIR IKS for en vurdering på hvordan vi kan stoppe denne ukulturen.
 - c. For noen år siden ble det tatt et krafttak mot miljøfarlig forsøpling på privat eiendom på Tobøl. Vi har dessverre flere lignende tilfeller i kommunen. Formannskapet ber om at lignende tiltak vurderes for framtida. Plan- og samfunnsutvalget tas med på vurdering om aktuelle plasser før det legges fram en sak/ plan for videre arbeid i neste budsjett- og økonomiplan.
 - d. Det bør vurderes å etablere et kommunalt/regionalt gjenvinning og renoveringsverksted, i samarbeid med lag og/eller foreninger med mål om
 - bedre gjenbruk
 - Aktivitetsplaner
 - Sosialisering
 - Danning/utdanningMarkedsarena kan også være digital, eks Finn.
 - e. Eidskog kommune tar initiativ overfor GIR for å få til en ordning med innsamling av landbruksplast ved utkjøring av containere til gårdene. GIR bør inngå avtale med Grønt Punkt Norge for viderelevering av plasten til materialgjennvinning.

15. BUA har blitt et svært positivt tilbud i Eidskog kommune, og det er et ønske fra brukerne om økte åpningstider også tilpasset elever på videregående skole. Det legges fram en sak til politisk behandling om hvordan dette kan løses i forkant av budsjett for 2022.
16. Vedtatt Kulturminneplan følges opp med behandling av handlingsplan ila våren 2021.
17. Kommunestyret understreker betydningen av at tiltakslista ifbm evalueringen Bakketun følges opp i 2021, dette inkluderer også en vurdering av eierskap til bygg. Det avsettes kr. 150 000,- for å muliggjøre flere tiltak enn det som er avsatt i rammen.
18. En god hverdag med jobb eller annen aktivitet er viktig for å kunne ha et godt liv. Det avsettes kr 100 000,- til lønnsmidler for personer med vansker innen rus- og psykiske lidelser. For resten av økonomiplanperioden bes det om at disse lønnsmidlene legges inn i budsjettet på ordinær måte. Punktet ses i sammenheng med kommuneplanens samfunnsdel og prioritering av forebyggende tiltak.
19. I følge Fylkesmannen sitt kommunebilde for Eidskog bruker vi mindre penger på Helsestasjonen vår enn sammenlignbare kommuner. Med bakgrunn i blant annet Folkehelseprofil, utfordringer med barnefattigdom og kommunens prioritering av barn og unge samt forebygging i kommunedelens samfunnsplan, bes det om at rådmannen vurderer behovet for å utvide tilbudet på Helsestasjonen. Det legges fram en sak om politisk behandling om saken ila 2021.
20. Det legges fram en sak som sikrer politisk behandling av strategien «leve hele livet», inkludert handlingsplan for tiltak i tråd med anbefalinger i strategien. Rådmannen vurderer hvordan dette arbeidet samkjøres med det pågående arbeidet med Helse- og omsorgsplan.
21. I tråd med vedtatt plan mot barnefattigdom fra februar 2018 legges det fram en årlig handlingsplan. Handlingsplanen skal revideres hvert år. Det søkes årlig på aktuelle eksterne midler for å kunne iverksette ønskede tiltak.
22. Vestres etablering av «the Plus» på Gaustadmoen har med all tydelighet vist hvor viktig det er med regulerte områder til næringsutvikling. For å kunne tiltrekke oss ytterligere ny næring og bosetting understreker kommunestyret behovet for å ferdigstille arealplanen, starte opp og/eller bidra til regulering av andre aktuelle områder, og ha fortsatt fokus på relevante infrastrukturprosjekt som kan gi nye arbeidsplasser.
23. Kommunestyret ber om at det videre arbeidet med både kommuneplanens arealdel og samfunnsdel ses i lys av innbyggerrekrutteringsperspektiv. Det er et sterkt ønske om å legge aktivt til rette for økt bosetting og næringsetablering.
24. Eidskog kommune sier ja til å støtte Høgskolesenteret på Kongsvinger i arbeidet med å realisere et forskningssenter med kr 100 000 hvert år i fire år.
25. Politiker inndekning for barnepass indeksreguleres.
26. Det vises til sak K-102/20, og kommunestyret vedtar å øke Rådmannens forslag til investeringsramme for 2021 med å kjøpe aksjer i Anno Museum AS for kr 870.238,-.
Investeringen finansieres med bruk av Investeringsfond.
27. Investeringsbudsjett – endringer
5050 Flerbrukshall/svømmehall 2 millioner i 2022, 20 millioner i både 2023/2024

6300 Morokulien (Infosenteret) 1,5 millioner - gjøres om til «politistasjon og infosenter»

6310 Lekeplass – forprosjekt – gjøres om til «Sentrumsutvikling, inkludert lekeplass» og plusses på med 500 000 kroner i 2021. Det avsettes 1,5 millioner også i de neste årene av økonomiplanperioden.

28. Finansiering av tiltak:

Støtte til arbeidet med forskningspark	100 000,-
Rydding av søppel	75 000,-
Lønnsmidler til personer innen rus- og psykiatri	100 000,-
Oppfølging av vedtak Bakketun	150 000,-
Miljøtiltak – tilskudd til bekjempelse av fremmede plantearter	80 000,-
Til sammen	505 000,-

Finansieres gjennom disposisjonsfondet.

29. Eidskog kommune ønsker å ta imot flyktninger i 2021 og i resten av økonomiplanperioden. Det lave antall bosettinger vi har hatt over flere år i Kongsvingerregionen, inkludert Eidskog, bidrar til at fagmiljøene blir små og sårbare. Det blir utfordrende å beholde kompetansen som kreves for å levere med kvalitet når tjenestene bygges ned. Kommunestyret ber om at det jobbes opp mot fylkeskommunen/IMDI for at Eidskog skal få bosette på en mest mulig forutsigbar måte.
30. Rådmannen legger fram en sak i løpet av 2021 der det vurderes om Eidskog kommune bør legge seg på de nasjonale normtallene for sosialstønad og konsekvenser av å gjøre dette.
31. Arbeid mot ufrivillig deltid og for etablering av en heltidskultur er viktig både med tanke på kvaliteten på tjenesten og for den enkelte arbeidstaker. Rådmannen vurderer hvordan arbeidet med å skape en heltidskultur i Eidskog kan intensiveres. Det rapporteres jevnlig til helseutvalget og trepartsutvalget om status, tiltak og utvikling.
32. Ordfører følger opp grensegjengeravtalen og legger fram en sak på det i løpet av våren 2021 i kommunestyret.
33. Eidskog kommune inkluderer lærekandidater i tillegg til lærlinger i tråd med vedtatt plan om 3 lærlinger pr 1000 innbyggere. Kommunestyret understreker også at muligheten for å ta fagbrev på jobb benyttes der det er mulig. Rådmannen rapporterer til Trepartsutvalget om hvordan dette kan følges opp i praksis.
34. Kostnadskontroll, effektivisering og omstilling blir viktig for kommunen framover, og det er viktig at samme tilnærming gjelder for vertskommunesamarbeid og interkommunale selskaper. Kommunestyret ber om at Rådmannen tar initiativ til å gå i dialog med alle interkommunale samarbeid for å vurdere mulige omstillingstiltak. Kommunestyret ønsker å få framlagt en plan over mulige omstillingstiltak (effektiviseringstiltak) i de interkommunale selskapene og vertskommunesamarbeid i løpet av 2021. Det forventes at dette arbeidet gjøres i samarbeid med de andre eierne.

35. Eidskog kommune tar initiativ til at vi kan adoptere den fine ordningen Frelsesarmeen har i Kongsvinger, ved at vi før jul kan sette opp et juletre der man kan henge opp ønsker på julegaver, som hver og en av oss kan være med på å oppfylle.
36. Driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for 2021 samt økonomiplan for 2021-2024 vedtas i sin helhet, og med de presiseringer som er gitt i foregående punkter.

1. Rådmannens innledning

Det er et stramt budsjettforslag rådmannen legger frem for politisk behandling for 2021. 2021 blir et meget krevende budsjettår. Dette både som følge av stramme driftsrammer og et meget ambisiøst investeringsprogram, men også fordi vi i løpet av 2021 vil måtte adressere nødvendige omstruktureringer av tjenestetilbudet i vår drift. Dette er prosesser vi skal gjennomføre på en planlagt og godt styrt måte gjennom 2021.

I tillegg blir det et meget krevende år grunnet fortsatt stor usikkerhet rundt Koronapandemiens konsekvenser og varighet. Kommunens økonomi gjennomgår daglig negative effekter av pandemien. Det er en meget krevende øvelse å opprettholde daglig drift med de mange oppgaver som skal løses i forhold til dette, samtidig som vi skal lede en krise under kontinuerlig høy beredskap. Dette har preget hele 2020, og vil prege oss i 2021 også. Manglende kapasitet i organisasjonen til å «gjøre alt samtidig» medfører logisk at muligheten til å holde ønsket fremdrift på viktig utviklings- og omstillingsarbeid blir kraftig redusert og/eller utsatt.

Rådmannen vil for 2021 legge til rette for prosesser som skal sikre oss fortsatt sunn og god økonomisk utvikling og styring i økonomiplanperioden, med positive økonomiske resultater ved årsoppgjør. Dette har vi etablert som styringsprinsipp i vår kommune, og vi skal fortsette med dette i økonomiplanperioden 2021-2024.

Det er derfor nødvendig å gjennomføre strukturendringer i planperioden. Både innen oppvekst- og helse/omsorgsområdet. En sunn økonomisk utvikling hviler på en effektiv og målrettet drift, samtidig som vi så tidlig som mulig evner å tilpasse drifts- og kostnadsnivå til fremtidige inntekter.

Ca 75% av vårt samlede driftsbudsjett på ca 600 millioner kroner går til virksomhetene Helse og omsorg og Oppvekst og læring. Når vi skal gjennomføre tilpasning og omstilling, må vi logisk identifisere de store kostnadsdriverne, og rette de riktige tiltak inn mot disse. Derfor vil omstilling og restrukturering logisk måtte skje i disse virksomheter.

«Ostehøvel» som salderingsform – hvor et flatt nedtrekk i samtlige virksomheter gjennomføres – er ikke bærekraftig, og ei heller en faglig økonomisk anbefaling for vår kommune.

Kommunenes inntektssystem er også i endring. Dette er endringer som er negative for vår kommune. Noe som følge av en negativ befolkningsutvikling, og noe som følge av endrede tjenestebehov.

Vi har en entydig målsetting om å være en veldrevet og selvstendig kommune.

Nøkkelen for å oppnå dette, vil ligge i vår evne til å «holde orden i eget bo» mht økonomistyring, i tillegg til å gjennomføre nødvendige omstillinger i tide. Dette legger vi opp i økonomiplanperioden.

Det er stor grad av nytenkning og tilpasningsdyktighet i vår organisasjon. Dette er en kultur vi skal ta med oss i de prosesser vi må igjennom i 2021 og økonomiplanperioden.

Parallelt med krevende utfordringer finner vi samtidig rom for meget positive og viktige investeringer for Eidskogsamfunnet. Det skal eksempelvis i 2021 investeres i ny brannstasjon på Sjøli, og vi bidrar betydelig til realiseringen av industriselskapet Vestre AS på Magnor. I tillegg legger vi opp til et fortsatt godt nivå innenfor vedlikeholdsområdet, både ift bygg- og veivedlikehold.

Jeg må likevel rette et nødvendig fokus mot gjeldsgraden vår. Store investeringer fordrer store lån. Lån fordrer renter og avdrag, som igjen belastes vårt driftsbudsjett. Uten en god buffer (som disposisjonsfondet er), vil alle renter og avdrag måtte finne sin inndekning gjennom driftsbudsjettet. Dette vil i ytterste konsekvens bety kutt i viktige tjenester for å finansiere gjeld.

Det legges derfor opp til en nedjustering av siste par års investeringstakt for å oppnå en mer bærekraftig, balansert og sunn økonomisk finansiell stilling i økonomiplanperioden. Vi må ikke la oss forlede av en historisk lav pt-rente. Dette er en kunstig lav rente, utelukkende grunnet internasjonal økonomi samt Koronapandemien. Våre investeringer og låneopptak har gjerne et 30-årsperspektiv. Vi må følgelig ta høyde for betydelig renteøkning i nær fremtid, når rentenivået stabiliserer seg på et mer normalt nivå igjen.

Det er samtidig grunn til å uttrykke stor tilfredshet med at vi gjennom nødvendige omstillinger og tilpasninger vil oppfylle våre ambisjoner (og statlige henstilling) om positivt netto driftsresultat i økonomiplanperioden. Normen er lagt på +1,75%. Dette er midler som skal gjøre det enklere å gjennomføre fremtidige investeringer, samtidig som vi kan bygge opp avsetninger til andre viktige formål – og redusert belastning på vårt driftsbudsjett ift renter og avdrag.

Eidskog kommune er en viktig bidragsyter for en sterk Kongsvingerregion. Dette skal vi fortsette med. Ikke alle samarbeidsområder har funnet sin finansiering i dette budsjettforslaget, men vi vil kunne vurdere og tilpasse dette underveis i 2021 når vi har fått mer kunnskap om omfang av disse.

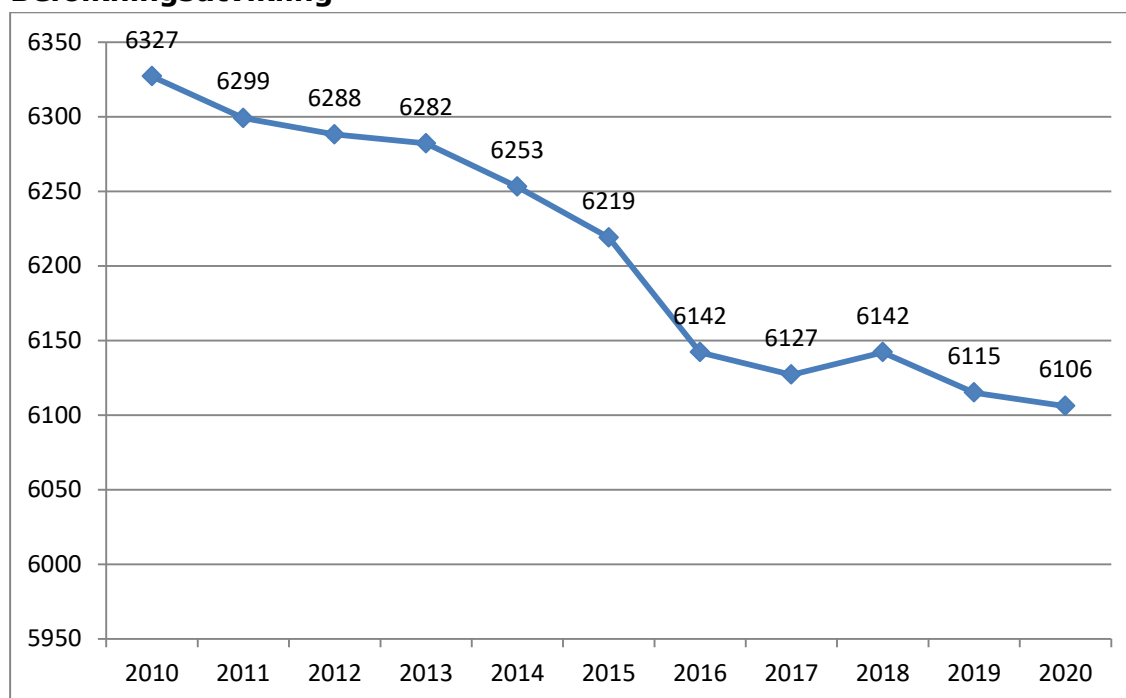
Rådmannen vil avslutningsvis understreke behovet for kommunal planlegging og strategisk utvikling. Økonomiplanens 4 år dekker en høyst nødvendig mellomlang sikt. Økonomiplanen er samtidig en helt sentral del av den 12-årige kommuneplanens 4 første år. Vår nåværende kommuneplan (og samfunnsdel) blir gjenstand for et arbeid vi skal prioritere ytterligere i 2021. Rådmannen vil prosjekt-organisere dette i 2021, slik at vi både sikrer solid tverrfaglighet og helhet i tilnærmingen. På denne måten vil være enda bedre i stand til å møte fremtidsutfordringene slik de tegner seg – og vi ønsker dem - for Eidskog kommune.

Det er vår visjon i Eidskog kommune at vi skal ta ansvar for et sterkt og levedyktig samfunn – også for fremtidens generasjoner. Budsjett 2021 og økonomiplan 21-24 er viktige skritt basert på denne visjonen.

Trond Stenhaug
Rådmann, Eidskog kommune

2. Overordnet informasjon for Eidskog Kommune

Befolkningsutvikling

Kilde: SSB

Trenden viser at befolkningsantallet har gått ned fram til 2017. I første halvår 2018 har det vist en liten oppgang. Fra 2010 til 2020 er det en nedgang på totalt 221 personer.

Konsekvenser ved nedgang er at kommunen i perioden har tapt frie inntekter fra staten. Både gjennom rammeoverføringer og skatteinntekter.

Prosentandel av befolkningen i ulike aldersgrupper pr 1.1.2020.:

år / ant	Eidskog	Hedmark	Norge
1-5	230	9 144	296 332
6-15	555	21 712	642 376
16-66	3 891	126 349	3 546 625
67+	1 385	39 075	827 420
0-66	4 721	158 845	4 540 160

Kilde:SSB

Eidskog har generelt en eldre befolkning enn landsgjennomsnittet. Andelen eldre over 67 år utgjorde 23 prosent av befolkningen pr. 1.1.2020. Tilsvarende andel for fylket og landet var hhv. 20 prosent og 16 prosent.

Oppstillingen under viser befolkningsframskrivninger for Eidskog fordelt på aldersgrupper fram til 2024.

år / antall	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0-5	268	275	262	271	252	257
6-15	571	555	549	529	549	529
16-66	3 932	3 891	3 836	3 811	3 758	3 733
67+	1 343	1 363	1 438	1 445	1 494	1 507
Totalt	6 114	6 084	6 085	6 056	6 053	6 026

Kilde:SSB

Produktivitet/enhetskostnad

Tallene under indikerer hvor mye Eidskog Kommune hadde i utgift for 2019 sammenlignet med andre.

2019 Brutto driftsutgifter	Landet u/Oslo	Eidskog	Hedmark	Kostra gr. 11
Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger	88 491	99 244	94 500	99 102
grunnskoleopplæring % av totale driftsutgifter	16,6	12,3	15,1	16,4
helse og omsorg % av totale driftsutgifter	31,3	45,3	34,8	33,3
sosialtjeneste % av totale driftsutgifter	4,5	4,9	4,4	4,0
barnevern % av totale driftsutgift	3,1	2,6	3,0	4,4
kultur % av totale driftsutgift	3,5	1,9	3,1	3,5

Kilde: SSB

3. Kommuneopplegget 2021 - Statsbudsjettet

I 2021 er det i statsbudsjettet lagt opp til en realvekst i de frie inntektene på 3,1 %, regnet utfra anslag på regnskap for 2020.

Noen hovedpunkter i budsjettforslaget:

- Oppjusteringen av skatteanslaget for 2020 med 2,25 mrd. kr for kommunene.
- Regjeringens opplegg innebærer en økning i kommunens frie inntekter på 1,6 mrd. I 2021.
- Realveksten bygger på anslått pris- og lønnsvekst i kommunesektoren (deflator) fra 2020 til 2021 på 2,7 %.

Den kommunale skattøre for 2021 er foreslått å økes fra 11,10 % til 12,15 %.

Noen endringer i rammetilskudd 2021:

Bevilgningen til Frivilligsentraler er foreslått lagt om til øremerket finansiering fra 2021.

Egenandelstak 1 og 2 for frikort for helsetjenester slås sammen til et nytt egenandelstak fra 2021.

Øremerket tilskudd til tidlig innsats/lærenorm for 1.-10.trinn ble innlemmet i rammetilskuddet i 2020 med særskilt fordeling. Halvparten av midlene foreslås for 2021 innlemmet i rammetilskuddets ordinære del. Det varsles samtidig at den resterende del av bevilgning vil innlemmes fra 2022.

Det foreslås å nedjustere pensjonspåslaget i tilskuddet til private barnehager fra 13% til 11%. For enkeltstående barnehager blir det en overgangsordning på 2 år.

Det foreslås å utvide ordningen med inntektsgradert foreldrebetaling i SFO til 3. og 4. trinn fra skoleåret 2021/2022.

Staten overtar fra 2021 ansvaret for den kommunale delen av tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom den norske kirke.

Årene 2022-2024:

Det gis i statsbudsjettet ikke noe tallanslag for hvilken realvekst kommunene kan vente seg for årene 2022-2024, og det er derfor fra KS sin side ikke prognosert noen økning i de frie inntektene i disse årene.

4. Økonomiske rammer – Eidskog Kommune

Finansielle måltall

Kommunestyret har ansvaret for å styre og ha kontroll med økonomien. Ny kommunelov fra 2020 fremhever betydningen av langsiktighet, og kommunens eget ansvar for dette. Økonomien skal forvaltes slik at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid. I henhold til § 14-2 skal det vedtas finansielle måltall for hvordan kommunens økonomi bør utvikle seg. Fra budsjettet for 2020 videreføres følgende måltall:

- **Netto driftsresultat på 1,75 % av driftsinntekter (justert for blant annet for øremerkede midler, bruk av fond og premieavvik)**
- **Gjeldsgrad på 50 % (justert lånegjeld i forhold til driftsinntekter)**
- **Disposisjonsfondenes størrelse bør være på minimum kr 50 mill.**
- **Til vedlikehold av formuesobjektene (bygg, anlegg, maskiner, transportmidler) bør det avsettes minimum 1 % av driftsutgiftene**

Økonomisk risiko og sårbarhet

Kommunen er økonomisk sårbar for endringer i eksterne rammebetingelser. Dette skyldes begrensede reserver til å håndtere uforutsette hendelser og endringer. Følgende punkter anses som utfordringer:

- Renteøkninger – 1 % utgjør ca. 2,1 mill. kroner for kommunen
- Sentrale lønnsoppgjør. Lønns-oppgjør er en usikker post for kommunen, det er avsatt midler på reservepost tilsvarende 2,0 % økning i 2021
- Pensjonspremie og premieavvik – bokføringer og fremtidig utgifter. Pensjonspremien er i budsjettforslaget prognosert til 13,2 %. Anslaget fra KLP er 13,1 %.
- Befolkningsnedgang
- Befolkningssammensetning
- Økte lovkrav og reformer
- En stor inntekstspost på 70,2 mill. kr gjelder refusjoner for ressurskrevende tjenester, denne summen finansierer faste årsverk. For 2021 er innslagspunktet for kommunenes egenandel økt med kr.46.000,- utover lønnskostnadene, til kr 1.430.000,-.
- Behov for ytterligere investeringsprosjekter gir økt lånebehov. Økte låneopptak gir kommunen budsjettmessige utfordringer.

Innsparingsbehov/rammenedjusteringer

- For å møte framtidige økonomiske utfordringer, er det nødvendig at kommunen klarer å effektivisere tjenestene slik at bemanningen kan reduseres på sikt. Det er i økonomiplanen behov for årlige innsparingstiltak for å tilpasses lavere framtidige inntekter og økt netto driftsresultat. Derfor er virksomhetenes økonomiske rammer nedjustert i planperioden.
- Samtidig med behov for å kutte kostnader i kommunens budsjetter erfarer vi at kostnadsøkningen fortsetter i noen av de interkommunale selskapene som vi er deltakere i. Dette er en utfordring vi eiere må ta tak i for framtiden.

Finansiering

	Årsbudsjett 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024
Finansiering				
501 FINANS	-382 462	-379 619	-376 423	-376 619
TOTALT	-382 462	-379 619	-376 423	-376 619

Kort sammendrag

- Gjennomsnittrente på flytende lån legges på 1,2 % i 2021 – 2024.
- Eiendomsskatteinntektene er nedjustert iht bestemmelsene.
- Skatt og rammetilskudd er forutsatt til 397 mill. kr
- Premieavvik er netto inntektsført med 7,1 mill. kr
- Bruk av premiefond er nå betydelig lavere enn de siste årene, og ligger inne med 2,0 mill. kr

Lønn og sosiale utgifter

- Lønn på virksomhetene er lagt inn i.h.t. lønnsatser per august, og er ikke oppdatert med lønnsoppgjør 2020 idet dette ble utsatt på grunn av covid-19. Foreløpig utfall av lønnsoppgjøret er imidlertid moderat.
- I budsjettet for 2021 er det lagt til grunn en årslønnsvekst på 2,0 %.
- Pensjonspremie er anslått omtrent som prognoser fra KLP med 13,2 %, og SPK med 12,2 %.
- Kommunen får årlig tilbakeførte midler fra KLP til premiefond. Det forutsettes å bruke 2,0 mill. kr. i 2021 til dekning av pensjonspremie.
- Den årlige bruken av premiefondet i KLP reduserer det årlige premieavviket til inntektsføring.
- Årlig premieavvik og amortisering av tidligere års premieavvik vedrørende pensjon er i budsjettet satt opp med netto inntektsføring på 7,1 mill. kr i 2021.
- Premieavvik f.o.m. 2008 t.o.m. 2010 amortiseres over 15 år.
Premieavvik f.o.m. 2011 t.o.m. 2013 amortiseres over 10 år.
Premieavvik f.o.m 2014 amortiseres over 7 år.
De aktuarberegnete premieavvikene medfører ingen pengemessige transaksjoner i kommuneregnskapet. Premieavvikene gjelder kun regnskapstekniske beregninger, men differansen mellom årlige premieavvik og amortisering av tidligere års premieavvik påvirker netto driftsresultat i budsjettet/regnskapet.
- Arbeidsgiveravgift er beregnet med 10,6 %.

Renter på lån

- Lån med flytende rente har pr november gjennomsnittlig rentesats på 1 %. Det er lagt til grunn en flytende rente på gjennomsnitt 2 %. Kommunen har i dag i 55,94 % av total låneportefølje bundet opp i fastrente på 3 år til henholdsvis rente på 2,03 %, 2,04 %, 0,93, 0,94 og 1,71 %. I 2020 er det inngått nye fastrenteavtaler på deler av lånene, og på disse er det oppnådd en fastrente for nye 3 år på litt i underkant av 1,0 % p.a.
- Etter endring av rentevilkårene i Husbanken er renten nå i 2020 på 0,95 %. Ut fra indikatorer på rente pr. nov. 2020 er det lagt til grunn en gjennomsnittrente på 1,2 % for 2021 til for formidlingslånene («Startlån») i Husbanken.

Rente- og avdragskompensasjon

- Kommunen mottar rente- og avdragskompensasjon fra Husbanken for tidligere foretatte utbygginger av omsorgsboliger, sykehjem og skoleanlegg. For rentekompensasjon er det forutsatt en rentesats som samsvarer med forutsetningen om utlånsrenten i Husbanken. For 2021 er det budsjettert med kompensasjon på 2,8 mill.kr.

Avdrag på lån

- Avdrag på lån er i.h.t. nedbetalingsplaner og beregninger i forhold til finansiering av planlagte investeringer for 2021-2024 og låneopptak i Husbanken.

Statstilskudd

- Generelle statstilskudd er stipulert iht dagens kunnskap. Noen er beregnet ut fra antall brukere av den enkelte tjeneste.

Momskompensasjon

- Kompensasjonen for investeringer inngår som samlet finansiering av alle prosjekter i investeringsbudsjettet, ikke til finansiering av det enkelte prosjekt.
- Kompensasjon for driftsposter ble fjernet fra og med budsjettåret 2017. Kompensasjonen har ingen resultateffekt.

Avskrivninger

- Ettersom bokføring av årlige avskrivninger og motpost avskrivninger ikke har noen resultateffekt, er det i ny kommunelov åpnet for å unnlate disse postene ved budsjetteringen, og dette er nå gjennomført i budsjettet.

Utbytte

- Budsjettet for 2021 er ikke basert på noe aksjeutbytte som inntektskilde.

Avgifter, gebyrer og priser

- Se eget prisvedlegg til budsjettet for 2021.

Skatteinntekter og rammetilskudd

- Skatteinntekter og rammetilskudd er kommunens frie inntekter.
- Kommunen hadde i 2019 en skatteinngang som tilsvarte 68,4 % av landsgjennomsnittet. Kommunen fikk kompensert manglende skatteinntekt opp til 93,7 % av landsgjennomsnittet gjennom skatteutjevningen i inntektssystemet.
- Kommunesektorens inntekter gjennom inntektssystemet prisjusteres for anslått lønns- og prisvekst før realveksten legges til. For 2021 er det lagt inn en deflator på lønns- og prisvekst med 2,7 %.
- Ut fra KS-prognosemodell for rammetilskudd for 2021, som er basert på statsbudsjettet og tilleggsproposisjonen, er det i kommunens budsjett lagt til grunn en sum på frie inntekter på 397 mill. kr. Ift statsbudsjettet er følgende endringer og vurderinger foretatt:

- Befolkningstall per 1.7.2020 er lagt til grunn for beregninger.
- Skatteveksten for kommunen er lagt til 5,7 %.

Integreringstilskudd – flyktninger

- Det har hittil vært årlige vedtak om bosetting av flyktninger.
- Ved beregning av integreringstilskudd for 2021 er det ikke tatt høyde for bosetting av nye flyktninger.

Vesentlige tilskudd

➤ Byregionprosjektet	kr. 310.000,-
➤ Eda kommune ang Morokulien	kr. 565 000,-
➤ Sør-Hedmark Næringshage	kr. 250.000,-
➤ Vilja	kr. 850 000,-
➤ Frivilligsentralen	kr. 680 000,-
➤ GIVAS - tilskudd vannavgift	kr. 300 000,-
➤ Eidskog Kirkelige Fellesråd	kr. 4 250 000,-
➤ Anno Museum	kr. 130.000,-
➤ Lag og foreninger	kr. 325.000,-
➤ Høgskolesenteret	kr. 100.000,-
➤ SMISO og Ros (helse)	kr. 300.000,-

Avsetning til disposisjonsfond

- Det bør avsettes midler gjennom de årlige budsjetter for å kunne håndtere svingninger i de økonomiske forutsetningene.
- Disposisjonsfondene utgjør p.t. ca. 48,7 mill.kr. I budsjettet for 2021 er det ikke foreslått ytterligere avsetning til fondene, men heller bruk av fond ca kr 1,6 mill. til egenkapital-innskudd KLP i investeringsbudsjettet samt kr 0,5 mill i driftsbudsjettet. Fra tidligere gjelder også et vedtak om å bruke av disposisjonsfondet til bredbåndsutbygging.
- Disposisjonsfondene skal først og fremst dekke opp utgifter knyttet til merforbruk, og helst også tidligere års premieavvik som p.t. utgjør ca. kr. 21,9 mill. kr.

Reserverte bevilgninger

- På reservepost for lønnsjusteringer er det avsatt midler i.h.t. beregning av årslønnsvekst på 2,0 % og er beregnet til 4,0 mill. kr

Investering

- Kommunens midler på investeringsfond er beskjedne.
- Egenkapitalinnskudd til KLP føres i investeringsregnskapet. For 2021 er det forutsatt at innskuddet finansieres ved bruk av disposisjonsfond.

Nøkkeltall fra budsjettet for 2021**Driftsbudsjett:**

	Oppr.2020	2021
Brutto driftsinntekter inkl. renter i	554 977	573 507
Brutto driftsutgifter inkl. renter	542 257	549 047
Prosentvis økning i brutto driftsinntekter inkl. renter ift. Oppr. budsjett 2020	+ 1,15	+ 3,3
Prosentvis økning i brutto driftsutgifter inkl. renter ift. Oppr. budsjett 2020	+ 1	+ 0,99

	EK	Norm/landet
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter	-0,01 %	1,75 %
Skatteanslag prosentvis vekst ift. prognosert statsbudsjett	5,7 %	6,1 %
Forutsatt lønnsvekst fra 2020-21 inn i budsjettet	2,0 %	2,2 %
Netto renter og avdrag i % av driftsinntekter	5,8 %	Maks 7

Investeringsbudsjett:

	EK	Norm
Brutto investeringsutgifter	75 560	
Brutto investeringsutgifter i % av driftsinntekter	14 %	Maks 15
Andel av årets investeringer finansiert med lån	78 %	
Beregnet langsiktig gjeld ved utgangen av 2021	564 738	
Etter dette utgjør langsiktig gjeld i % av driftsinntektene	99 %	Maks 50
Endring av gjeld som følge av 2021 budsjettet kr	31 805	

5. Økonomisk oversikt - drift

Bevilgningsoversikt - Økonomisk oversikt drift	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Driftsinntekter				
Rammetilskudd	257 956	259 856	262 856	266 856
Inntekts- og formuesskatt	139 496	139 496	139 496	139 496
Eiendomsskatt	13 800	13 800	13 800	13 800
Andre skatteinntekter	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	4 372	3 600	2 600	2 400
Overføringer og tilskudd fra andre	97 150	97 810	97 810	97 810
Brukerbetalinger	16 479	16 479	16 479	16 479
Salgs- og leieinntekter	42 862	42 862	42 862	42 862
Sum driftsinntekter	572 115	573 903	575 903	579 703
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	320 998	318 471	315 219	315 071
Sosiale utgifter	67 168	67 153	67 168	67 153
Kjøp av varer og tjenester	129 204	129 259	129 300	129 659
Overføringer og tilskudd til andre	22 088	22 088	22 088	22 088
Avskrivninger	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	539 457	536 970	533 774	533 970
Brutto driftsresultat	32 658	36 933	42 129	45 733
Finansinntekter				
Renteinntekter	1 392	1 392	1 392	1 392
Utbytter	0	0	0	0
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	9 590	11 420	13 590	16 495
Avdrag på lån	25 495	27 160	28 145	30 452
Netto finansutgifter	-33 693	-37 188	-40 343	-45 555
Motpost avskrivninger	0	0	0	0
Netto driftsresultat	-1 035	-255	1 786	178
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:				
Overføring til investering	0	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av bundne driftsfond	530	530	530	530
Netto avs. til eller bruk av disposisjonsfond	505	-275	-2 316	-708
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
Sum disp. eller dekning av netto driftsresultat	1 035	255	-1 786	-178
Fremført til inndeckn. i senere år (merforbruk)	0	0	0	0

1. Det er lagt til grunn skatteøkning på 5,7 %.
2. Eiendomsskatt for boligeiendommer og fritidseiendommer er endret fra 4,2 promille til 4,0 promille i henhold til forutsetninger i statsbudsjettet. Eiendomskattesatsen for næring er fortsatt 3 promille.
3. Andre generelle statstilskudd: (hele tusen)

a. Rente- og avdragskompensasjon	kr 2 800
b. Integreringstilskudd	kr 1 572
Totalt 2021	kr 4 372
4. Utbytte: Eidsiva, Bramiljø AS og ESAS kr 0
5. Avsetning til bundne fond:

a. Viltfond	kr 20 000
-------------	-----------
6. Bruk av bundne fond:

a. Viltfond	kr 150 000
b. Eidskog Næringsfond	kr 100 000
c. Bruk av statstilskudd - Skole	kr 300 000

Bevilgningsoversikt - drift

Bevilgningsoversikt - drift (budsjett)	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Rammetilskudd	257 956	259 856	262 856	266 856
Inntekts- og formueskatt	139 496	139 496	139 496	139 496
Eiendomsskatt	13 800	13 800	13 800	13 800
Andre generelle driftsinntekter	4 372	3 600	2 600	2 400
Sum generelle driftsinntekter	415 624	416 752	418 752	422 552
Sum bevilgninger drift, netto	382 966	379 819	376 623	376 819
Avskrivninger	0	0	0	0
Sum netto driftsutgifter	382 966	379 819	376 623	376 819
Brutto driftsresultat	32 658	36 933	42 129	45 733
Renteinntekter	1 392	1 392	1 392	1 392
Utbytter	0	0	0	0
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	9 590	11 420	13 590	16 495
Avdrag på lån	25 495	27 160	28 145	30 452
Netto finansutgifter	-33 693	-37 188	-40 343	-45 555
Motpost avskrivninger				
Netto driftsresultat	-1 035	-255	1 786	178
Disp. eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	0	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av bundne driftsfond	530	530	530	530
Netto avs. til eller bruk av disposisjonsfond	505	-275	-2 316	-708
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
Sum disp. eller dekning av netto driftsresultat	1 035	255	-1 786	-178
Fremført til inndeckn. i senere år (merforbruk)	0	0	0	0

	Øk.plan 2021-202 2021/V:725	Øk.plan 2021-202 2022/V:725	Øk.plan 2021-202 2023/V:725	Øk.plan 2021-202 2024/V:725
101 ØKONOMI-ADMINISTRASJON	11 117	11 139	11 139	11 139
102 HR-AVDELING	5 310	5 310	5 310	5 310
103 NAV	18 635	18 635	18 635	18 635
105 KULTUR	12 905	12 905	12 905	12 905
106 DIGITALISERING	10 155	9 801	10 155	9 801
110 GENERELL FINANS	-4 875	-4 875	-4 875	-4 875
201 EIENDOMSFORVALTNING	24 525	25 075	24 925	25 475
202 PLAN / BYGGESAK	10 979	10 824	10 824	10 824
203 ADMIN TEKNIKK, PLAN OG MILJØ	6 211	6 211	6 211	6 211
205 BRANN OG FEIERVESEN	4 635	4 635	4 635	4 635
207 LANDBRUK	1 230	1 230	1 230	1 230
301 MAGNOR SKOLE	12 280	11 280	9 980	9 980
302 SKOTTERUD SKOLE	21 168	19 768	17 668	17 668
303 EIDSKOG U-SKOLE	25 045	25 045	25 045	25 045
304 PPT-TJENESTEN	2 940	2 940	2 940	2 940
305 HELSESTASJONSTJENESTER	2 553	2 553	2 553	2 553
306 BARNEVERN	13 362	13 362	13 362	13 362
307 ADMIN OPPVEKST OG LÆRING	13 156	13 156	13 156	13 156
308 MAGNOR BARNEHAGE	8 063	8 063	8 063	8 063
309 SKOTTERUD BARNEHAGE	15 113	15 113	15 113	15 113
310 FLYKTNING	4 353	4 353	4 353	4 353
401 HJEMMEBASERT OMSORG	72 022	71 212	71 212	71 212
402 EIDSKOG HELSETUN	46 199	46 199	46 199	46 199
403 BOLIGTJENESTEN	34 088	34 088	34 088	34 088
404 ADMIN HELSE OG OMSORG	13	13	13	13
405 LEGESENTER/FYSIOTERAPI	11 784	11 784	11 784	11 784
sum avdelinger	382 966	379 819	376 623	376 819
Til fordeling	382 966	379 819	376 623	376 819

Anskaffelse og anvendelse av midler

Anskaffelse og anvendelse av midler	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Anskaffelse av midler				
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	572 090	573 878	575 878	579 678
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	0	0	0	0
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	1 417	1 417	1 417	1 417
Sum anskaffelse av midler	573 507	575 295	577 295	581 095
Anvendelse av midler				
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	539 457	536 970	533 774	533 970
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	0	0	0	0
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	35 085	38 580	41 735	46 947
Sum anvendelse av midler	574 542	575 550	575 509	580 917
Anskaffelse - anvendelse av midler	-1 035	-255	1 786	178
Endring i ubrukte lånemidler	0	0	0	0
Endring i regnskapspr. som påvirker AK Drift	0	0	0	0
Endring i regnskapspr. som påvirker AK Inv.	0	0	0	0
Endring i arbeidskapital	-1 035	-255	1 786	178
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Avsetninger	20	495	2 536	928
Bruk av avsetninger	1 055	750	750	750
Til avsetning senere år	0	0	0	0
Netto avsetninger	-1 035	-255	1 786	178
Int. overføringer og fordelinger				
Interne inntekter mv	0	0	0	0
Interne utgifter mv	0	0	0	0
Netto interne overføringer	0	0	0	0

Langsiktige forpliktelser

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Pensjonsforpliktelser							
Pensjonsforpliktelser KLP	658 969	703 548	703 548	703 548	703 548	703 548	703 548
Pensjonsforpliktelse SPK	73 444	69 731	69 731	69 731	69 731	69 731	69 731
Langsigtig gjeld							
Startlån	51 516	60 107	73 099	80 399	87 503	93 941	99 786
Investeringslån	433 811	433 546	459 834	484 339	512 179	489 084	513 632
TOTALT	1 217 740	1 266 932	1 306 212	1 338 017	1 372 961	1 356 304	1 386 697

6. SENTRALADMINISTRASJON

6.1 ØKONOMI

	Årsbudsjett 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024
INTERN DRIFT				
101 ØKONOMI-ADMINISTRASJON	11 117	11 139	11 139	11 139
102 HR-AVDELING	5 310	5 310	5 310	5 310
103 NAV	18 635	18 635	18 635	18 635
105 KULTUR	12 905	12 905	12 905	12 905
106 DIGITALISERING	10 155	9 801	10 155	9 801
110 GENERELL FINANS	-4 875	-4 875	-4 875	-4 875
TOTALT	53 247	52 915	53 269	52 915

Sentraladministrasjonen er en støttefunksjon for alle tjenestene i kommunen. Sentraladministrasjonen skal bidra til at virksomhetene får løst sine primæroppgaver gjennom å løse fellesoppgavene i kommunen.

En god administrasjonsfunksjon kan kjennetegnes ved:

- God tilgjengelighet for virksomhetene
- Synlighet i organisasjon
- Holder tidsfrister både internt og eksternt
- Ha god kommunikasjon med virksomhetene
- Yte god service til virksomhetene
- Forbedre og forenkle arbeidsprosesser

6.2 Økonomiske endringer fra 2021 til 2024

Avdeling 101 Økonomi/administrasjon

Budsjettmidler til felles skatteoppkreverkontor er fjernet i 2021 idet oppgavene er overført til skatteetaten fra november 2020. Kommunen blir trukket i rammetilskuddet for overgangen.

Avdelingen viderefører noe mer satsning på digitale løsninger som forenkler og kvalitets-sikrer arbeidsprosesser. Effektivisering av arbeidsoppgaver er en prosess som pågår fortløpende.

Avdeling 102 HR

HR - avdelingens primæroppgaver er oppfølging av de overordnede retningslinjene som vedrører personaladministrasjon.

Det vektlegges også å være en god støttefunksjon for de respektive ledere i kommunen, og ha god kommunikasjon med enhetene.

Avdeling 103 NAV

Det har i 2019 og 2020 fortsatt vært en økning av utbetalinger på økonomisk stønad. En prognose på dette området i forhold til økonomi tyder på noe økning også inn mot 2021. Ikke minst med tanke på Covid-19 og konsekvenser av det på litt lenger sikt.

Det kan også forventes en økning i forhold til kommunens innstilling om å holde barnetrygd utenom inntekts beregning ved utmåling om økonomisk stønad. Dette momentet er budsjettert til å utgjøre kr 850.000,-.

Med utgangspunkt i den enkelte brukers behov er det videreført budsjettmidler på kr 800.000,- til å gjennomføre egnede aktiviteter med kjøp av tjenester både hos eksterne aktører men også i kommunens øvrige virksomheter.

Mål for perioden 2021 – 2024

Flere i arbeid, aktivitet og utdanning og færre på stønad, passivitet og utenforskap.

Håndtere vekst i antall brukere som har behov for oppfølging grunnet Covid-19 pandemien

Den arbeidsrettede oppfølgingen og arbeidet med å håndtere økt ledighet skal prioriteres i tillegg til å bruke nye måter å utføre oppfølgingstjenestene på:

- Ordinære arbeidssøkere skal sikres et godt tjenestetilbud.
- Ulike virkemidler og tiltak skal brukes fullt ut i forhold til muligheter.
- Pro aktivt markedsarbeid og dialog med bedrifter i regionen.
- Formidling av ledig arbeidskraft prioriteres, og yrkesmessig mobilitet vektlegges.
- Sykmeldte uten arbeidsgivere prioriteres.
- Sikre og utføre forsvarlige sosiale tjenester til utsatte grupper.
- Bruke hensiktsmessige oppfølgingskanaler og kontaktpunkter i forhold til våre tjenester.

Gi arbeidsrettet og helhetlig oppfølging med utgangspunkt i brukers behov.

- Aktivitetsplikten innebærer at alle brukere -og særlig de under 30 år- møtes med forventninger til aktivitet som bringer dem raskest mulig i arbeid eller utdanning uansett ytelse.
- De under 30 år som søker om eller mottar økonomisk stønad, uansett utfordringer, skal tilbys aktivitet i kommunal regi i forhold til aktivitetsplikten.
- Aktivitetsplaner skal utarbeides med brukers arbeidsmål og tilhørende aktiviteter.
- Brukere i tiltak skal ha mulighet for daglig oppfølging. Dette skal skje i tett samarbeid med tiltaksarrangør eller i egenregi.
- I enhver sak hvor bruker er i tiltak (institusjonelt eller ordinært arbeidsliv) skal NAV stille krav til rapportering, både underveis og en sluttrapport, relatert til målet (bestilling) med tiltaket.
- Unge med nedsatt arbeidsevne skal gis en Tilretteleggings- og oppfølgingsavtale.

Redusere barnefattigdom og utenfor skap

- NAV Eidskog skal ha høyt fokus i forhold til utsatte barn og unge og deres foreldre. Det skal tilbys et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.
- Jobbe for å avdekke eventuelle behov for tjenesten uansett hvilken ytelse eller oppfølging den enkelte har ved NAV Eidskog.
- Videreføre barneperspektivet i NAV og ta initiativ til samarbeid på tvers i kommunen og med andre relevante samarbeidspartnere.

Økt inkludering av utsatte grupper på arbeidsmarkedet

Gjennomføre regjeringens inkluderingsdugnad, hvor målgruppen er personer med nedsatt arbeidsevne og/eller hull i CV. For NAV Eidskog legges det til grunn at dette gjelder:

- Personer med nedsatt arbeidsevne, unge som ikke har fullført videregående opplæring, innvandrere fra landgruppe 3¹. Innenfor disse gruppene har personer under 30 år særskilt prioritet.
- Det er viktig å utnytte virkemidler på tvers av stat og kommuner med sikte på å få flere i arbeid, ref. erfaringer fra ungdomsinnsatsen. Dette gjelder alle tre målgrupper.

Forsterke kontakten med arbeidsgivere for å få flere i arbeid

- Gi arbeidsgivere helhetlige og koordinerte tjenester.
- Følge opp avtaler mellom virksomheter og NAV Eidskog.
- Bidra til et inkluderende arbeidsliv.
- Senke terskelen og gjøre det lettere for arbeidsgiver å ansette. Økt bruk av virkemidler som reduserer arbeidsgivers risiko, som lønnskudd og mentor.
- Bidra til at arbeidsgivere tar i bruk selvbetjente løsninger.

¹ I praksis vil dette si flyktninger fra Asia og Afrika

Forsterke samarbeidet arbeid og helse

- Bidra til at flere med moderate og alvorlige helseproblemer og/eller rusproblemer i kommunen får kombinert helse- og arbeidsrettet bistand med sikte på overgang til arbeid.
- Bidra til et systematisk/integrert samarbeid mellom NAV-kontor i regionen, NAVs jobbspesialister og behandlingsteam i helsetjenestene, gjennom forpliktende samarbeidsavtaler.

Forsterke samarbeidet arbeid og utdanning

- Bidra til å utvikle en bedre og mer tilrettelagt fag- og yrkesopplæring gjennom samarbeid med videregående opplæring og aktuelle virksomheter i regionen.

Bidra til bedre brukermøter

- Bidra til bedre kvalitet gjennom mer helhetlige og koordinerte tjenester fra NAV Eidskog gjennom brukerinnspill, brukermedvirkning og i samarbeid med andre aktører.
- Ta i bruk digitale tjenester og sikre at brukerne møtes på riktig arena. Realiserte gevinster skal bidra til bedre service og kvalitet i brukeroppfølgningen.

Bidra til en pålitelig forvaltning.

- Sikre en forsvarlig håndtering av rettigheter og plikter for brukere med arbeidsrettede og kommunale ytelser. For brukere med hhv. arbeidsavklaringspenger og dagpenger må det sikres tidlig avklaring og oppfølging før vedtaksperioden utgår.
- Det skal jobbes bevisst mot formålene i Sosialtjenesteloven med riktige krav og vilkår til riktig tid og med riktig kvalitet.
- Informere om og tilby kvalifiseringsstønad (Kvp) hvor rettigheter kan foreligge.
- Avdekke, informere og tilby tjenesten Råd og Veiledning i all oppfølging.
- Det skal sikres et godt samarbeid med NAV arbeid og ytelser og med Fylkesmann i Innlandet.

Bidra til økt kompetanse

- Sikre arenaer for samhandling, læring og kunnskapsdeling slik at medarbeidernes kompetanse blir sett, utviklet og brukt.
- Sikre kompetanseheving knyttet til arbeidsmarked og inkludering.
- Sikre god utnyttelse av det opplæringstilbudet som tilbys i NAV Innlandet og gjennom Fylkesmann i Innlandet.
- Sikre at medarbeiderne har ferdigheter i bruken av de digitale verktøyene.

Avdeling 105 kultur

Kultur

Tjenesteområdet er organisert i seks avdelinger:

- Bibliotek
- Kulturskole
- Servicetorg
- BUA (låneordning for utstyr)
- Frisklivsentralen
- Administrativ avdeling

De ulike fagfeltene er hjemlet i opplæringsloven, lov om folkehelsearbeid, kulturloven og lov om folkebibliotek.

Ansvarsområder:

- Kulturminnevern
- Saksbehandling kultur; herunder tilskuddsordninger
- Kulturarrangør; herunder Ungdommens Kulturmønstring og kulturuke
- Forvalte kulturstipend, den kulturelle spaserstokken og lignende ordninger
- Bibliotekdrift
- Kulturskoletilbud
- Drift av utlånssentralen BUA
- Inkluderingsarbeid; herunder fritid for flyktninger
- Drift av Frisklivsentral
- Oversiktsarbeid folkehelse/tverrsektoriell koordinering
- Samordning og bistand mellom kommunal sektor /frivillige lag og foreninger

Økonomiske endringer fra 2020 – 2023:

Sommerjobb for ungdom er lagt inn med	kr. 125 000
Vedtak i KS tilskudd Frivilligsentral – økning kommunal andel	kr. 75 000
Tiltak fra vedtatt kulturminneplan	kr. 0

I forslag ligger kulturpris med kr.12000, kulturstipend med kr.15000 og ildsjel pris med kr.15000 (kr. 10 000 til vinner og kr. 5000 til lag/forening).

Mål for perioden 2021 – 2024

- Være bidragsyter i kommunens folkehelsearbeid, både på strategisk nivå og i praktisk tjenestetilbud
- Drive oversiktsarbeid innen folkehelse som grunnlag for kommunale planprosesser
- Sikre like muligheter for deltagelse i kulturaktiviteter blant annet gjennom kontingent-kassen, utlånssentralen BUA og lavkostnad kulturskole
- Tilby et mangfold av kulturuttrykk gjennom arrangementer og faste tilbud
- Synliggjøre bånd mellom kultur og folkehelsearbeid
- Styrke samhandling og bistand til frivillige lag og foreninger
- Utvikle servicetorget til læringsarena og møteplass
- Utvikle møteplasser for helsefremmende aktiviteter, herunder biblioteket, kulturskolen og BUA.

- I forhold til kulturminner er bruk den beste form for vern, de er identitetsskapende, kan benyttes i profilering.

Tyrielden Eidskog bibliotek skal være et levende bibliotek og en attraktiv møteplass der alle kan kjenne seg inkludert og velkommen. I dette ligger et ønske at Tyrielden Eidskog bibliotek skal bli en aktiv møteplass for debatt, læring og kulturopplevelser.

Eidskog kulturskoles verdimålsetting Det du lærer hos oss vil du ta med deg som nyttig læring videre i livet. *Visjon: Vi skal gi våre elever et kunstfaglig inntrykk, uttrykk og avtrykk!*

Morokulien 4.0

Eidskog kommune er med i et 3-årig Interreg-prosjekt sammen med Eda kommune som har hovedmål å restaurere Fredsmonumentet på grensen. Avsluttes 31.12.2021.

Frisklivssentralen

Frisklivssentralens tilbud er en del av de kommunale lærings - og mestringstilbudene som bidrar til å utjevne sosiale ulikheter i helse. Tjenesten gir tilbud til kommunens befolkning både på individ og gruppenivå gjennom helsesamtaler, kurs og ulike aktivitetstilbud. Frisklivssentralen bidrar med råd og veiledning om hva den enkelte selv og befolkningen kan gjøre for å fremme helse og forebygge sykdom.

Samarbeid mellom kulturaktører og innbyggere er nøkkelen til stedsutvikling. Et aktivt lokalt kulturliv bidrar til positiv omdømmebygging. Frivillighet er en viktig brikke for å skape identitet og tilhørighet i bygda, og frivillige lag og foreninger er gode bidragsytere i lokalsamfunnet.

Avdeling 106 – Digitalisering

Mål for perioden 2021 – 2024

Digitaliseringsavdelingen skal til enhver tid jobbe for å forbedre og forenkle arbeidsprosesser i hele organisasjonen, gjennom fokus på digitale løsninger.

- Oppdragsmengden øker i takt med digitaliseringen. It avdelingen styrkes derfor med en stilling fra 2021.
- Det skal fortsatt jobbes mye med personvern og Ikt sikkerhet fremover.
- Hele avdelingen blir involvert i gjennomføringen av valgene i 2021 og 2023.
- Det arbeides med stadige oppgraderinger av programvare samt overgang til flere digitale løsninger i hele organisasjonen. Det er viktig at vi investerer i digitale løsninger som på sikt kan gi kommunen ledig kapasitet til å håndtere andre/flere oppgaver i takt med samfunnsendringene, uten å øke de totale kostnadene.
- Vi fortsetter arbeidet med innkjøpsavtaler både gjennom RIIK og i kommunal regi.

Avdeling 110 – Generell Finans

Avdelingen er opprettet for å ivareta noen budsjett-tekniske områder som krav til nye skjemaer og oppstillinger i henhold til ny kommunelov ikke lenger kan ligge på avdeling 501 – Finans. Det gjelder blant annet reservepost lønnsoppgjør, premieavvik, premiefond og pensjon ESAS.

Årsverksendringer/sykefravær

SENTRALADMIN.				
Årsverk pr. 31.12	2016	2017	2018	2019
Antall faste årsverk	23,00	26,20	39,52	36,32
Antall midlertidige årsverk	0,50	0,50	1,80	0,10
Sum faste og midlertidige	23,50	26,70	41,32	36,42
Sykefravær	5,4	4,6	3,5	5,4

Lærlinger

Kommunens plan for lærling-inntak er følgende:

FAG	2018	2019	2020	2021
IKT	1	1	1	1
Barne- og ungdomsarb.	3	4	5	4
Helse	5	6	11	12
Feier	1	0	0	0
Uteseksjon	0	0	0	0
Kontorfag	0	0	0	0
Renholdsfag	2	0	0	0
Institusjonskikk		1	1	1
TOTALT	12	12	18	18

Det er HR-avdelingen som utlyser lærlingestillingene, og bistår avdelingene underveis i rekrutteringsprosessen. HR-avdelingen har det overordnede ansvaret for å følge vedtatt lærlingeplan.

På grunn av endret utdanningsmønster innen yrkesfag, så opplever kommunen færre og færre som søker seg lærlingplass. Dette har medført at kommunen ikke har klart å oppfylle intensjonen om 3 lærlinger pr 1000 innbygger etter 2018. Dette er et moment som må tas med til vurdering i økonomiplanperioden.

7. OPPVEKST OG LÆRING

7.1 ØKONOMI

	Årsbudsjett 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024
Oppvekst og Læring				
301 MAGNOR SKOLE	12 280	11 280	9 980	9 980
302 SKOTTERUD SKOLE	21 168	19 768	17 668	17 668
303 EIDSKOG U-SKOLE	25 045	25 045	25 045	25 045
304 PPT-TJENESTEN	2 940	2 940	2 940	2 940
305 HELSESTASJONSTJENESTER	2 553	2 553	2 553	2 553
306 BARNEVERN	13 362	13 362	13 362	13 362
307 ADMIN OPPVEKST OG LÆRING	13 156	13 156	13 156	13 156
308 MAGNOR BARNEHAGE	8 063	8 063	8 063	8 063
309 SKOTTERUD BARNEHAGE	15 113	15 113	15 113	15 113
310 FLYKTNING	4 353	4 353	4 353	4 353
TOTALT	118 033	115 633	112 233	112 233

7.2. Økonomiske endringer 2021

Enhet for oppvekst har totalt sett en driftsramme som er redusert med kr 6 232 000 fra justert budsjett i 2020.

En driftsramme som har blitt holdt på tilsvarende samme nivå i perioden 2017-2020 og som nå senkes med kr 6 232 000 når vi samtidig skal ivareta sentralt- og lokalt initierte aktivitetsendringer er krevende. Dette krever særlig aktivt arbeid og oppfølging av tjenesteproduksjonen gjennom året.

Barne- og elevtallsutviklingen i Eidskog kommune er i ferd med å stabilisere seg, men kommer fortsatt til å synke litt. De siste fem år er det født 48 barn pr. år i gjennomsnitt. Dette innebærer lavere rammeoverføringer fra staten innenfor den aktuelle aldersgruppa, noe budsjettet forsøker å ta høyde for. Videre er øremerkede midler til lærertetthet i årene 2017 – 2019 lagt inn i kommunens frie inntekter fra 2020.

Endringene finansieres gjennom nedskalering av flyktningetjenesten og stillingsreduksjoner for 2021, der reduksjonene gjennomføres ved naturlig avgang.

Tjenestene grunnskole og skolefritidsordning har en økonomisk ramme som er på nivå med 2020. Dette innebærer en årsverksreduksjon tilsvarende 2 årsverk fra skolestart 2021/2022. Reduksjonen er fordelt på Skotterud skole og Eidskog ungdomsskole. Magnor skole har en liten vekst for å ivareta lærertetthetsnormen.

Tidlig innsats, signalisert i statsbudsjettet og ivaretagelse av lærertetthetsnormen pr. januar og august.

- Videreføring av lokalt vedtatt timetallsøkning tilsvarende 38 årstimer for 1.-6. årstrinn i engelsk.
- Videreføring av lokalt vedtatt timetallsøkning tilsvarende 76 årstimer for 1.-3. årstrinn i norsk og matematikk.
- Leksehjelpsordning og aktivitetstilrettelegging etter skoletid for ungdomsskoleelever to kvelder/ettermiddager pr. uke.
- Inntektsgradert foreldrebetaling i skolefritidsordningen.
- Deltakelse i kompetansesatsingen spesialpedagogikk og inkludering i samarbeid med de andre kommunene i Kongsvingerregionen.
- Videreføring av gratis leirskole i lys av inkluderingsperspektivet og gratis skoleprinsippet.

Administrasjon har en ramme tilsvarende kr 3 515 000 lavere enn 2020. Reduksjonen skyldes rammenedjustering som skal fordeles på flere avdelinger i løpet av 2021. Nedjusteringen er tenkt gjennomført med nedjustering av lønnsutgifter.

Tjeneste barnehage har en økonomisk ramme på kr. 925 000 lavere enn 2020. Årsaken til reduksjonen er hovedsakelig tjenester overført fra barnehage til skole.

PP-tjenesten har en økonomisk ramme som er kr. 94 000 høyere enn justert budsjetttramme for 2020. Økningen i PP-tjenesten skyldes prisjusteringer.

Barnevernstjenesten har en økonomisk ramme på kr. 233 000 høyere enn justert budsjett 2020. Dette skyldes at vi beholder en midlertidig ansatt første halvår 2021 for å klargjøre for barnevernsreformen som innføres 01.01.2022. I budsjetttramma er det tatt høyde for barnevernstjenestens aktive saker.

Helsestasjon- og skolehelsetjenesten har en økonomisk ramme som er tilsvarende med budsjett 2020, basert på K-145/15 punkt 9: «Helsestasjonen er en sentral førstelinjetjeneste til alle barn i Eidskog. Selv om fødsels- og barnetallet synker, er det viktig å opprettholde bemanning og kompetanse på minimum samme nivå som nå. Prinsippet om tidlig innsats begynner på helsestasjonen.»

Statsbudsjettet de seinere årene har hatt en satsning på skolehelsetjenesten som er bevilget i de frie rammeoverføringene og er benevnt i Statsbudsjettet. Denne satsningen er ikke hensyntatt ut over K-145/15.

Flyktingetjenesten har kr. 2 182 000 lavere budsjetttramme for 2021 enn justert budsjett 2020. Årsaken til dette er lavere bosetting de senere årene og av den grunn færre innbyggere med rettigheter til denne tjenesten. Med dagens bosetting vil flyktingetjenesten bli hvilende fra og med 01.01.2022. Vi vet at framtidig planlegging av flyktingetjenesten er uforutsigbart og at det raskt kan oppstå behov for bosetting. Derfor er det viktig å beholde kompetansen i kommunen, slik at vi raskt kan bygge tjenesten opp igjen. Dette er årsaken til at rammene 2022-24 er de samme som i 2021.

Årsverksendringer

OPPVEKST				
Årsverk pr. 31.12	2016	2017	2018	2019
Antall faste årsverk	140,1	141,4	134,52	135,70
Antall midlertidige årsverk	14,10	14,50	17,93	13,44
Sum faste og midlertidige	154,2	155,9	152,45	149,14
Sykefravær	5,3	4,8	6,1	5,8

Faste: Økningen i faste årsverk skyldes rettigheter til fast stilling etter regelverket.

Engasjement: Reduksjonen i engasjement er en følge av økning i faste årsverk, samt færre midlertidige ansatte som følge av at årsverk i permisjoner ikke blir erstattet. Enhetens totale årsverk er redusert siste år.

Mål for perioden 2021-2024

Å "bryte sirkler" og legge til rette for bedre folkehelse og god livsmestring

Nasjonale- og internasjonale undersøkelser med påfølgende analyser av resultatene i skolene ble viet sterkt fokus fra starten av 2000-tallet. I Norge resulterte dette i stortingsmelding 30 "Kultur for læring", som ble forløperen til gjeldende læreplan, "Kunnskapsløftet" for grunn- og videregående skole i 2006. Barnehagen fikk ny rammeplan og skole og barnehage ble lagt under samme departement. Følgene har vært en mer målrettet og resultatorientert utdanning, der hensikten har vært å gi barn og unge et "kunnskapsløft", øke kompetansen og sørge for at vi er "konkurransedyktige" i forhold til andre nasjoner. Samme undersøkelse gjorde et annet viktig funn, som ikke er viet like sterk oppmerksomhet. Funnet dreier seg om at det norske utdanningsløpet er av de mest sosialt reproduserende systemene i verden.

Langsiktige målsettinger:

Enhet for Oppveksts langsiktige målsetting:

Å bidra til «utdanning – arbeid – inntekt», som er de viktigste indikatorene for god folkehelse i følge Folkehelseinstituttet.

Bidraget kan konkretiseres ved å legge til rette for at unge «Eidskog borgere» ruster seg best mulig for å realisere seg selv til beste for samfunnet, der «Kunnskapssamfunnet» er den rådende samfunnsformen.

Innenfor barnehage og grunnskolefeltet omsettes målsettingen i følgende kommunale målområder:

1. Leseferdigheter
2. Regneferdigheter
3. Gjennomføring i videregående skole
4. Læringsmiljø
5. 21.århundrets ferdigheter

Dette er målområder som forskning viser øker sjansen for at barn og unge opplever god livsmestring.

Den enkelte barnehage og grunnskole konkretiserer med bakgrunn i kartlegging ved den enkelte avdeling, sine målsettinger innenfor målområdene. Der tiltak for måloppnåelse utarbeides gjennom kunnskapsbasert og forskningsinformert analyse.

Enhetens støttefunksjoner deler samme målsetting, der arbeidet fokuseres omkring «å fange opp og følge opp». Det vil si å bistå til systematisk å støtte familie, barnehage og skole til å tilrettelegge for en best mulig utvikling for det enkelte barn som har behov for dette. Bistanden skal gjennomføres etter prinsippet om tidlig, tverrfaglig og målrettet innsats.

Måloppnåelse tydeliggjøres på lang sikt gjennom:

- Høyere gjennomføringsgrad i videregående skole.
- Høyere utdanningsnivå.
- Lavere andel arbeidsledige.
- Lavere andel unge, passive sosialhjelpsmottakere.

Måleindikatorer for kvalitet:

- Kartlegginger-/observasjoner.
- Faglige kartleggingsprøver.
- Nasjonale prøver.
- Elevundersøkelsen, Foreldreundersøkelsen og Lærerundersøkelsen.
- «Trivselsundersøkelser»
- Standpunktskarakterer, eksamensskarakterer, grunnskolepoeng.
- Overføring til videregående skole.
- Gjennomføringsevne i videregående skole.

Enhetens utfordring vil være å kunne holde fokus på det kvalitative tilbudet i en periode med mer krevende økonomiske rammer, parallelt med en bevaring og utvikling av kompetansen til de ansatte som skal yte tjenester.

Som det kommer fram i økonomiplanperioden 2022 – 2024, vil forventede økonomiske rammer være særlig krevende for kommunen og dermed enheten, i kommende periode. Situasjonen krever en nøye gjennomgang og omstilling av tjenestene. Denne prosessen ble startet høsten 2020 der man ser på skolestrukturen. Fordi enhet for oppveksts budsjett er i all hovedsak knyttet til tjenesteproduksjon i form av årsverk. Omstillingsprosessen vil derfor være knyttet til ytterligere gjennomgang og reduksjon av årsverk, der tjenestenes volum og struktur må være en del av prosessen.

Med færre barn i skolen og med skjerpete utdanningskrav til lærerne er vi nødt til å belyse skolestrukturen. I sammenheng, med å belyse skolestruktur, vil man også se på framtidige investeringer i skolebygg, slik at det tilpasses framtid skolestruktur på best mulig måte.

I krevende tider er det svært viktig å holde fast ved kunnskapsbasert og forskningsinformert praksis. Fokusområdene for arbeidet i enheten vil følgelig være i forlengelsen av foregående år, men der forventning må avstemmes med de følger en omstilling vil få.

Tabellen nedenfor anskueliggjør elevtallsutviklingen over tid:

	Barne trinnet	Ungdoms- skolen	Totalt
2016/2017	343	221	564
2017/2018	339	220	559
2018/2019	333	189	522
2019/2020	333	176	509
2020/2021	334	166	500

Tabellen viser en negativ utvikling på 64 elever siste 5 år, der elevtallet i barneskolen ser ut til å stabilisere seg, mens ungdomsskolens elevtall fortsatt er noe synkende.

Fokusområder 2021-2024

Enhetens felles fokusområder kan uttrykkes gjennom inkludering, læringsledelse og støttende relasjoner. Fokuset sikres gjennom aktiv deltakelse i «Kultur for læring».

- Legge til rette for skole- og barnehageutvikling basert på nyere forskning innenfor læring generelt og kunnskapstilegnelse spesielt, gjennom å delta i aktuelle utviklingsarbeid i regi av Direktorat og Fylkesmann, med et særlig fokus på inkludering og å forebygge utenforskap.
- Planlegge barnevernsreformen som slår inn 2022.
- Innarbeide ny barnehagelov fra 01.01.2021
- Innarbeide ny læreplan som ble innført 01.08.2020 for 1.-9. trinn og som innføres 01.08.2021 for 10. trinn.
- Legge til rette for utvikling av systemkompetanse innenfor alle enhetens avdelinger og på tvers av enhetene i kommunen.
«Systemkompetanseutviklingen» skal føre til bedre tjenester for brukeren i form av lettere tilgjengelige og helhetlige tilbud.
- Legge til rette for kompetanseheving av avdelingsledere i tråd med gjeldende forskning innenfor utdanning og danning.
- Legge til rette for «kunnskapsheving» av aktuelle yrkesgrupper i tråd med gjeldende forskning innenfor utdanning og danning, der kollektivt, arbeidsplassbasert etterutdanning prioriteres framfor videreutdanning av enkeltindivider.
- Regjeringens satsning på «Kompetanse for kvalitet» følges opp, der fagene matematikk og naturfag prioriteres spesielt i tillegg til særlige behov den enkelte avdeling har. Videre skal pedagogiske ledere i barnehagen særlig prioriteres i etter- og videreutdanningssammenheng, da de som innehar denne funksjonen er de utøvende lederne i barnehagen.

- Sikre god og riktig tilgang til aktuelle, digitale verktøy i barnehage og grunnskole.
- Utvikle den tverrfaglige og tverrsektorielle tjenesten, som støtter barn og unge i deres utdannelses – og dannelsesløp, med særlig fokus på utsatte barn og unge.

8. HELSE OG OMSORG

Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 bestemmer at kommunen har plikt til å yte nødvendige tjenester til alle som oppholder seg i kommunen.

Pasienter / brukere har rett til nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester fra kommunen jf. pasient og brukerrettighetslovens § 2-1 a.

Forsvarlighetskravet setter rammer for tjenestetilbudets utforming og organisering, omfang av tjenester og tidspunkt for iverksettelse av tjenester.

Forvaltningsloven gjelder for kommunens helse og omsorgstjenester. For tjenester etter helse – og omsorgstjenesteloven §§ 3-2 første ledd nr. 6 3-6, og 3-8 gjelder forvaltningslovens regler om enkeltvedtak jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-7 andre ledd.

8.1 ØKONOMI:

	Årsbudsjett 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024
Helse og omsorg				
401 HJEMMEBASERT OMSORG	72 022	71 212	71 212	71 212
402 EIDSKOG HELSETUN	46 199	46 199	46 199	46 199
403 BOLIGTJENESTEN	34 088	34 088	34 088	34 088
404 ADMIN HELSE OG OMSORG	13	13	13	13
405 LEGESENTER/FYSIOTERAPI	11 784	11 784	11 784	11 784
TOTALT	164 105	163 295	163 295	163 295

8.2 Økonomiske endringer 2021 – noen hovedtall.

Alle tjenesteområder i Helse videreføres i 2021. Budsjetttramme for 2021 er imidlertid meget stam. Driftsramma slik den foreligger vil i liten grad kunne ivareta økninger og endringer av aktivitetsnivå gjennom året. Det er blitt gjort en marginal budsjettering med tilsvarende høy risiko.

Følgende endringer ligger i budsjettet:

- Lønn for deltakere i «Vil og kan» er beregnet inn i Helse sitt budsjett med tilsvarende beløp som vedtatt i k-sak 134/19 pkt 15 med kr 200 000. Det forutsettes utover dette at utførte tjenester faktureres i de tjenesteområdene hvor de utfører arbeid.

- Det er budsjettert med 3 lærlinger pr 1000 innbyggere iht politisk vedtak. Dette betyr 10 nye lærlinger i enhet for Helse i 2021.
 - Det ligger midler i budsjettet for å ferdigstille Helse- og omsorgsplanen iht vedtatt framdriftsplan.
 - Midler til Ros og Smiso er innarbeidet i budsjettet.
 - Sykepleiere og vernepleiere er budsjettert med 100% -stilling for å bidra til å redusere kompetansebehovet og å starte en prosess for å redusere ufrivillig deltid.
 - Det er lagt inn midler for rekruttering av ny sykehjemslege. Det er viktig at ny sykehjemslege får god opplæring og at kompetanse hos legene blir utnyttet på et stadig større felt inne helsetjenestene. Tenker i denne sammenheng spesielt på forhold knyttet til koronasituasjonen.
 - Det er lagt inn midler til interkommunalt samarbeid på områdene krisesenter og legevakt. Samtidig er det lagt inn midler (halvårsvirkning) til ny organisering av kommuneoverleger i en interkommunalt samfunnsmedisinsk enhet. Midler til samhandlingskoordinator er også budsjettert.
 - Det er budsjettert med et dagtilbud for eldre/demente på Eidskog Helsetun.
 - Prosjekt «Tilstedeværelse og rekruttering» iht vedtak i k-sak 101/19 den 19.11.19 er lagt inn i budsjettet.
 - Det er budsjettert med økte inntekter og refusjoner på kr 10.400 000 jfr budsjett 2020.
-
- Det er ikke budsjettert med ekstra kostnader vedr koronatiltak (eks smitteavdeling, transport, mv).
 - Det er ikke budsjettert midler til psykolog for voksne i 2021.
 - Aktivitetstilbud på Skotterudtunet er ikke budsjettert, da vi planlegger å gi et tilbud til denne brukergruppen på Eidskog Helsetun.
 - 8 av 10 lisenser på «Smartseng» sies opp, da vi ikke har ressurser til å følge opp dette prosjektet nå.
 - Det er ikke beregnet inn bemanning på Mulighuset (ser mulighet for event å overføre midler til dette fra 2020).
 - Lønn til deltakere i aktivitetstiltak for personer med vansker inne rus- og psykiske lidelser er budsjettert med kr 100.000,- under T/P/N.
 - Tiltaksliste i forbindelse med evaluering av Bakketun iht k-sak 71/20 den 22.09.20 forventes gjennomført innenfor budsjetttrammen. Det er imidlertid avsatt kr 150.000,- for å muliggjøre flere tiltak.

Med bakgrunn i Eidskog kommunes demografisk utvikling og kommunens folkehelseprofil vil økonomiplanperioden bli svært krevende.

De økonomiske endringene som skisseres i økonomiplanperioden vil generere reduksjoner av svært mange årsverk i enheten.

Konsekvenser av dette kan bidra til tiltak som å redusere antall sykehjemsplasser eller bortfall av bemanning i boliger og på etablerte tun.

En slik endring vil imidlertid kreve langsiktige prosesser hvor både brukere, verger, pårørende og tillitsvalgte må involveres.

Det poengteres imidlertid at å gjennomføre slike grep vil kunne stride mot blant annet helse- og omsorgstjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven.

1. Årsverksendringer

HELSE				
Årsverk pr. 31.12	2016	2017	2018	2019
Antall faste årsverk	250,43	266,46	271,58	285,44
Antall midlertidige årsverk	22,71	19,65	14,62	14,17
Sum faste og midlertidige	273,14	286,11	286,20	299,61
Sykefravær	8,6	10,0	8,8	8,3

Endringen i årsverk skyldes i hovedsak generelt økte brukerbehov iht vedtak på Eidskog Helsetun, Hjemmebaserte tjenester og i Boligtjenesten. Det er imidlertid positivt at antall midlertidige årsverk stadig reduseres og at sykefraværet har en fallende tendens.

2. Mål for perioden 2021-2024.

Trygghet og tillitt i alle ledd!

- Forsvarlige og kvalitetssikre tjenester som gir god pasientsikkerhet.
- Tilbud som bidrar til en meningsfull hverdag for brukeren.
- Brukermedvirkning «Hva er viktig for deg?».
- Alle behandles med respekt, verdighet og toleranse.
- Et inkluderende fellesskap.
- Vi skal ha tid til etisk refleksjon.
- Ansatte og ledelse jobber lojalt etter felles mål.

Fokusområder 2021-2024.

For å sikre kontinuitet i tjenestene videreføres fokusområdet «Pasientens Helsetjeneste» inn i ny økonomiplanperiode.

En fremtidsrettet kommunal helse og omsorgstjeneste er en tjeneste som :

- tar beslutninger i samråd med brukeren,
- er opptatt av hva som er brukerens mål,
- respekterer brukerens behov og ønsker for eget liv

Fokus skal være: «*Ingen beslutninger om meg, tas uten meg*».

Kommunens ansvar for å tilby nødvendig og forsvarlig helse – og omsorgstjenester omfatter alle pasientgrupper - og mennesker i alle aldre. I pasientens helsetjeneste skal det legges til rette for å se hele den kommunale helse og omsorgstjenesten i sammenheng. Med dette som forutsetning kan det være nødvendig å bygge ned organisatoriske og andre skiller mellom ulike typer tjenester og se muligheter for sektorovergripende tiltak.

Gjennom «verktøykassa» i Pasientens helsetjeneste vil vi jobbe for å nå våre oppsatte mål.

Ledelse.

- Utføre ledelse gjennom prinsippene LE-DEL-SE
- Sørge for å etablere rutiner for helhetlige og koordinerte pasientforløp.
- Arbeide etter kvalitetsforbedringssirkelen iht forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse – og omsorgstjenesten.
- Det utarbeides en lokal «Leve hele livet»-plan som tilpasses lokale forhold. Denne planen vedtas politisk i 2021.
- Det søkes kompetanse – og innovasjonstilskudd for å utvikle tjenestene.
- Være pådrivere i forhold kompetansehevende arbeid og rekruttering.
- Påse at medarbeidersamtaler blir gjennomført i alle ledd iht Ks 10-faktor.
- Det gjennomføres medarbeiderundersøkelse i minst et av tjenesteområdene årlig.
- Påse at det gjennomføres risiko – og sårbarhetsanalyse i alle tjenesteområder.
- Legge til rette så helse- og omsorgsplanen ferdigstilles i 2021.

Kvalitet og pasientsikkerhet.

- Brukerne skal ha rett tjeneste - på rett sted - til rett tid.
- Vi opprettholder fokuset på det kvalitetsarbeidet som er igangsatt gjennom Trygghetsstandard i sykehjem og viderefører dette inn i de øvrige tjenesteområdene.
- Det gjennomføres minst en brukerundersøkelse i enheten årlig.
- Vi deltar i del 2 av «Gode pasientforløp» i regi av Folkehelseinstituttet og Ks.
- Utnytte digitale løsninger iht sentrale retningslinjer i forhold til kvalitet og pasientsikkerhet.

Kompetanse.

- Ved nytilsatt i enhet for helse gjennomføres et opplæringsprogram jfr dokumentet «Opplæringsplan for helse og omsorgs i Eidskog kommune».
- Det gis tilbud om helsefagutdanning til ufaglærte.

- Det gis tilbud om etter- og videreutdanning til de med fagutdanning og høgskoleutdanning.
- For å forsikre oss om at vi har god rutiner i forhold til tildeling og saksbehandling av helse- og omsorgstjenester skal saksbehandlerne på tildelingskontoret årlig gjennomføre saksbehandlingskurs hvor loververk og forskrifter er tema.
- Vi abonnerer på «Veilederen» og ansatte pålegges til å benytte de e-kursene som tilbys der.
- Sykepleiere og vernepleiere tilbys 100%-stilling for å utnytte den ansattes kompetanse.

Tverrfaglighet og team.

- Arbeid i koordinerende enhet iht helse- og omsorgstjenestelovens § 7-3, videreutvikles i 2021.
- Vi må bidra til å bygge ned organisatoriske og andre skiller mellom ulike typer helsetjenester.
- Det jobbes aktivt for å etablere gode team rundt brukere hvor også fastlegene inkluderes.
- Vi deltar i prosess vedr samarbeid og etablering av FACT-team.
- Det benyttes ambulerende team fra spesialisthelsetjenesten som veiledere inn i kommunehelsetjenesten.

Ikt-løsninger.

- Informasjon på kommunens hjemmeside revideres jevnlig.
- Digitalt nattilsyn innføres som en del av velferdsteknologien i 2021 jfr prosjektrapport «Trygg hverdag i eget hjem».
- Vi deltar i Velferdsteknologinettverket i Kongsvingerregionen.
- Det er stort behov for IKT-ressurser/kompetanse i enhet for helse. Velferdsteknologi, it-systemer, prosedyrer, dokumentasjon og tilganger krever kontinuerlig oppfølging.

Mestring.

- Vi stiller spørsmålet, «Hva er viktig for deg»? i samtale med brukeren.
- Hjemmebasert omsorg settes i fokus. Det tilrettelegges med tanke på at bruker skal mestre sin egen hverdag.
- Iverksette lavterskeltilbud for brukere med rusproblematikk.
- Videreutvikle botilbud for mennesker med psykiske plager og rusproblematikk på Bakketun.
- PAS (positiv atferdsstøtte) innføres som metodisk tilnærming i bolig tjenesten for å redusere behovet for tvang.

9. TEKNIKK, PLAN OG NÆRING

9.1 ØKONOMI

	Årsbudsjett 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024
Teknikk, Plan og miljø				
201 EIENDOMSFORVALTNING	24 525	25 075	24 925	25 475
202 PLAN/BYGGESAK	10 979	10 824	10 824	10 824
203 ADMIN SAMFUNN	6 211	6 211	6 211	6 211
205 BRANN OG FEIERVESEN	4 635	4 635	4 635	4 635
207 LANDBRUK	1 230	1 230	1 230	1 230
TOTALT	47 581	47 976	47 826	48 376

9.2: Økonomiske endringer 2021, noen hovedtall

- Alle utgifter til eksempelvis strøm, vannavgift, forsikringer, drivstoffkostnader etc. er justert opp til dagens faktiske nivå.
- Det er lagt inn en 3 % økning for leie av boliger.
- Vedlikeholdsbudsjettet er gradvis økt med kr 2,5 mill for økonomiplan-perioden
- Det er lagt inn innsparing bemanning med helårsvirkning tilsvarende 960'
- Det er lagt inn reduksjon tilsvarende ca kr 1 200' i inntekter fra kommuneskogen grunnet varslet nedgang i slipprisene.

Antall årsverk/sykefravær

TEKNIKK, PLAN OG MILJØ				
Årsverk pr. 31.12	2016	2017	2018	2019*
Antall faste årsverk	57,78	56,68	43,12	40,36
Antall midlertidige årsverk	2,32	3,62	2,62	2,60
Sum faste og midlertidige	60,10	60,30	45,74	42,96
Sykefravær	4,7	4,8	3,8	4,5

*Nedgangen i antall årsverk fra 2018 til 2019 skyldes overføring av brann- og feiertjenesten fra Eidskog kommune til Glåmdal Brannvesen IKS

Mål for perioden 2021-2024

Avdeling 201 Eiendomsforvaltning

Eidskog kommunen skal fortsatt ha et aktivt forhold til den eiendomsmassen kommunen til enhver tid er satt til å forvalte og utvikle. Det skal kontinuerlig vurdere fremtidige behov og bruk av eiendomsmassen, samt løpende vurdere salg og utvikling til andre formål. Det er et mål å få mest mulig arealeffektiv eiendomsmasse, slik at driftskostnadene holdes på et så lavt mulig nivå som mulig.

Klima- og miljø spørsmål vil bli tatt enda tydeliger inn i den daglige driften av avdelingen gjennom blant annet å stille krav til våre leverandører gjennom levering av klima- og miljø vennlige tjenester/ varer.

Avdeling 202 Plan og Byggesak

Kart og oppmåling samt Byggesaksavdelingen

Fortsatt stor fokus også i 2021 på gjennomføring av ajourføring og kvalitetsheving av bygnings- og eiendomsinformasjonen i matrikkelen i samarbeid med blant annet Kartverket for å sikre til enhver tid mest mulig oppdatert matrikkel.

Det settes som mål at minst 5 % av alle byggesaker som blir behandlet skal følges opp med tilsyn.

Kommunale veger

Eidskog kommune skal ha et aktivt forhold til sine veger med mål om å opprettholde den store aktiviteten også i 2021

Klima- og miljø

Det skal i 2021 utformes en handlingsplan med mål om å nærme seg vedtatt regional klima strategiplan «et er et mål at regionen skal bli klimanøytral, dvs. at den ikke skal bidra til den globale oppvarmingen og være klimanøytral innen 2025».

Avdeling 205 Brann og Feiervesen

Den daglige administrasjon av tidligere Eidskog Brann- og Feiervesen blir nå ledet av Glåmdal Brannvesen IKS.

Glåmdal Brannvesen IKS vil fortsette på vegne av Eidskog kommune den gode jobben med å ha en motivert og godt trent mannskapsstyrke med 18 mann i turnus.

Avdeling 207 Landbruk

Landbruk

Landbruksplanen 2018 – 2023 legger opp til årlige handlingsplaner med bakgrunn i satsingsområder i planperioden. For 2021 vil det fortsatt være satsing på næringsutvikling innen lokalmat og arbeid med samhandling og fellestiltak som vil bli vektlagt. Lokalmatsatsingen inngår også i planene for Eidskog 4.0.

Kommuneskogen

I hovedtrekk følger hogstforslaget økonomiplanen for kommuneskogen, men driften tilpasses slik at gode virkespriser utnyttes. Det budsjetteres det med et lavere overskudd enn normalt, og det avsettes 10 % til skogfond for å kunne holde et jevnt godt nivå på skogkultur og vegvedlikehold i år med dårligere priser. I 2019 fikk kommuneskogen en ny skogbruksplan som vil danne grunnlaget også for den nye økonomiplanen inn i 2021.

Diverse

Eidskog 4.0

Prosjekt Eidskog 4.0 vil også i 2021 være et mer handlingsrettet prosjekt med egen Handlingsplan med følgende mål og strategier.

Resultatmål:

- Gjennomføre vedtatte tiltak og måle nytteverdien
- Søke nye midler
- Se tydelige resultater på et mer levende sentrum
- Etablere markedsforening for Eidskog
- Komme fram til en klar, felles visjon

Effektmål og langsiktige resultater:

- Identifisere og bygge opp under tettstedenes egenart og identitet
- Gjøre prosjektet/ arbeidet mer selvdrevet
- Se resultater i form av befolkningsvekst, næringsetablering og besøk
- Satse på småbyskala og urbanittet (enkle, raske og rimelige tiltak)

Egen masterplan for Skotterud sentrum vil bli ferdigstilt februar 2021

10. Investeringer

Det er lagt inn investeringer som er påbegynt i 2020, samt noen som er vedtatt for 2020, men ikke påbegynt ennå. I tillegg noen lovpålagte investeringer vi må gjennomføre i en nærmeste fremtid. Dette er iht. simulert låneopptak 2021-2024 i driftsbudsjettet. Det er mange prosjekter som en trenger tid til å se nærmere på, og prioritering av rekkefølge da også kapasiteten til gjennomføring av prosjektene ikke er optimal.

Det legges vekt på viktigheten av å bygge, og håndtere investeringen selv. Det for å ha den økonomiske kontrollen selv i kommunen, og det anses økonomisk gunstig at kommunen håndterer finansieringen. I den nåværende økonomiske situasjon, er det viktig å ha den økonomiske kontrollen, og kunne vurdere risikoen innenfor egen økonomi.

Investeringene legger ytterligere press på driften i form av renter og avdrag, og økonomien er veldig følsom for renteøkninger.

Investeringsplanen fordrer store låneopptak tidlig i økonomiplanperioden. Dette gir raskt konsekvenser for øvrig drift idet økte renter og avdrag må innarbeides i driftsbudsjettet med relativt høye beløp.

Etter nye låneopptak og betaling av avdrag er utviklingen i total langsiktig lånegjeld i perioden forutsatt slik:

Tabell Budsjett 2021 (hele tusen)	2020	2021	2022	2023	2024
Total lånegjeld pr. 31.12	532 933	564 738	599 682	583 025	613 418
Herav Startlån	73 099	80 399	87 503	93 941	99 786
Total langsiktig lånegjeld ekskl. Startlån	459 834	484 339	512 179	489 084	513 632

Ved utgangen av 2021 vil lånegjelden utgjøre omtrent like mye som driftsinntektene, sammenlignet med norm og vårt eget måltall som ligger på 50 %.

For ordinær lånegjeld (ekskl. startlån) mottar kommunen rente-/og avdragskompensasjon på ca. 2,8 mill. kr. for å dekke betjening av gjeld knyttet til tidligere utbygging av omsorgsboliger, sykehjem og skoleanlegg i 2021. Kompensasjonen finansierer lån for ca. 32 mill. kr. I 2021

Bevilgningsoversikt – investering Budsjett

Bevilgningsoversikt - invest. (budsjett)	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Investeringer i varige driftsmidler	58 260	73 950	49 600	30 600	31 000
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 040	2 480	1 800	2 000	2 200
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	60 300	76 430	51 400	32 600	33 200
Kompensasjon for merverdiavgift	9 642	15 725	10 948	6 775	7 375
Tilskudd fra andre	0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av lån	48 618	58 657	39 901	25 740	26 133
Sum investeringsinntekter	58 260	74 382	50 849	32 515	33 508
Videreutlån	17 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Bruk av lån til videreutlån	17 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Avdrag på lån til videreutlån	3 647	4 700	4 896	5 562	6 155
Mottatte avdrag på videreutlån	4 500	5 100	4 500	4 500	4 500
Netto utgifter videreutlån	-853	-400	396	1 062	1 655
Overføring fra drift	0	0	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av bundne inv.fond	-853	-832	-853	-853	-853
Netto avs. til eller bruk av ubundet inv.fond	2 040	2 480	1 800	2 000	2 200
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetn.	1 187	1 648	947	1 147	1 347
Fremført til inndekn. i senere år(udekket bel)		0	0	0	0

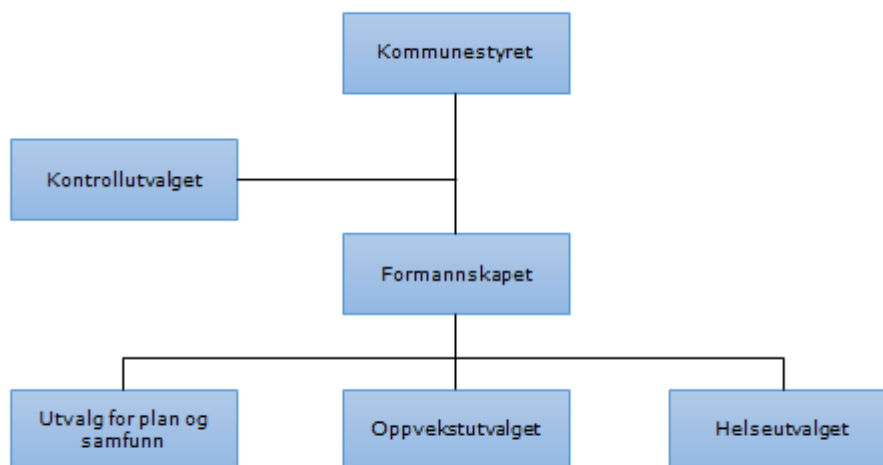
Grunnet ny kommunelov fra 2020, samt endringer i kostra er det nytt oppsett på skjema.

Anskaffelse og anvendelse av midler	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Anskaffelse av midler				
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	0	0	0	0
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	15 725	10 948	6 775	7 375
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	75 757	56 401	42 240	42 633
Sum anskaffelse av midler	91 482	67 349	49 015	50 008
Anvendelse av midler				
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	0	0	0	0
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	73 950	49 600	30 600	31 000
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	19 180	18 696	19 562	20 355
Sum anvendelse av midler	93 130	68 296	50 162	51 355
Anskaffelse - anvendelse av midler	-1 648	-947	-1 147	-11 347
Endring i ubrukte lånemidler	0	0	0	0
Endring i regnskapspr. som påvirker AK Drift	0	0	0	0
Endring i regnskapspr. som påvirker AK Inv.	0	0	0	0
Endring i arbeidskapital	-1 648	-947	-1 147	-1 347
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Avsetninger	832	853	853	853
Bruk av avsetninger	3 350	1 800	2 000	2 200
Til avsetning senere år	0	0	0	0
Netto avsetninger	-2 518	-947	-1 147	-1 347
Int. overføringer og fordelinger				
Interne inntekter mv	0	0	0	0
Interne utgifter mv	0	0	0	0
Netto interne overføringer	0	0	0	0

Vedlegg

Politisk organisering:

Administrativ organisering:

